

התוצאה : תיקו

בעוד רוב חברי הכנסת מתכוונים כמזונן לבאות, מונים באי כח הסיעות על כמת הנשיאות הריקה את פתקת ההצבעה הראשונה. יצחק בן-צבי קיבל 48 קולות מפא"י והערבים בלבד, כששאר הקולות מפוצלים בין נורוק, ברנשטיין וגרינבאום. כל סיעת חרות, הפרוגרסיבים, וכן סיעת ליבשיץ-למדן, שילשלו פתקות ריקות.

(ראה שער).

כשמת האפיפיור קלמנט החמישי (בשנת 1268), התכנסו חשמי הכנסיה כדי לבחור בורשו. הבחירות נמשכו שנתיים ותשעה חדשים לבסוף נמאס הדבר לרשויות המקומיות. הן סגרו את החשמים בחדר, ציחו עליהם לבחור מיד באפיפיור. הדבר הועיל.

מאז ציחתה הכנסיה כי על החשמים להסתגר, 10 ימים אחרי פטירת האפיפיור, בחדר נעול, וכי מנת האוכל שלהם תופחת שם בהדרגה עד שיצאו ממנו. בצורה זו הוקל בהרבה על יצירת רוב של שני שלישים, הרוב הדרוש לבחירת אפיפיור. כי אף לחשמן אחד לא ניתן לצאת מן החדר טרם שנבחר האפיפיור החדש.

פרט קטן אחד. האנשים שניסחו את החוק המסדיר את בחירתו של נשיא ישראל, זכרו, מן הסתם, תקדים היסטורי זה. הם קבעו כי הנשיא חייב להיבחר תוך חודש מיום פטירת קודמו, וכי הכנסת לא תוכל להפסיק את מושבה או לעבור לנושא אחר כל עוד לא נבחר.

הם שכחו רק לקבוע פרט אחד : מה יקרה אם שום מועמד לא ישיג את הרוב הדרוש של המשתתפים בהצבעה ? במקרה זה היה נוצר, בהתאם לחוק, מצב מגוחך לחלוטין : מדינה בלי נשיא, כנסת שאינה יכולה לקבל חוקים, ממשלה שאינה יכולה לפעול את פעולתה הרגילה.

גדגל הפוך. כשהלם יוסף שפרינצק בפטישהעץ שלוש פעמים על דוכנו, ריחף סיוט זה באולם. משך שבוע ימים העלה אותו העתון הארץ מרי יום ביומו בעמודיו, חזרו עליו כל שאר העיתונים. המתחת הצטיירה עתה בפני כל, החל מן הסדרנים וכלה בחברי הנשיאות.

במזונן ישבו הצירים, מכונסים בתוך עצמם, בפנים רציניות, לא מחייכות. פה ושם רשמו משהו על גבי פתקות, הוסיפו והחסיירו טורי מספרים, כתלמידים בשיעור של חשבון. היו אלה מספרי חברי הסיעות שהופעתם היתה בטוחה ; מספרי החברים שהוועקו חזרה במיברקים בהולים ועמדו להגיע בכל רגע ; מספרים משוערים של הצבעה ראשונה, שלישית, עשירית.

באחת הפינות ישבה הסיעה שהכל פולו לעברה — סיעת מפ"ם. לפני שבוע, בעלות ענין אורן, היתה היא מטרה לשנאה כללית. הפעם התהפך גלגל הגורל : המקרה רצה כי סיעת מפ"ם תחזיק בידה את ההכרעה על הנשיאות.

מוכנת הידיים. הכנסת השניה של מדינת ישראל היא, בדרך כלל, מוכנה אנושית להרמת ידיים. אפשר היה לדעה מראש, כמעט בודאות מוחלטת, תוצאת כל הצבעה מהצבעותיה. כי החברים מצביעים לפי פקודת המפלגה, עמדה המפלגה נתונה וקבועה. פרטי התהליך כולו יכולים לענין, לכל היותר, תייר ציוני מחוץ-לארץ.

הפעם, לראשונה בתולדות הכנסת, היה המצב שונה לחלוטין. איש לא ידע מה תהיה תוצאת ההצבעה, מי יצביע בעד מי. האם הפרוגרסיבים בכלל יצביעו, ובעד מי ? האם תתמוך מפ"ם בנורוק, נציג הבורגנות, כדי להכות במפא"י, או שמא תצא מן האולם בשעת ההצבעה (דבר שהיה גורר אחריו, באופן אוטומטי, את בחירתו של יצחק בן-צבי עלידי רוב הנוכחים) ? וסיעות ליבשיץ-למדן — מה תעשה היא ?

הדבר שהפך את המצב כולו למגוחך היה, כי גרמו לו הסיעות הדתיות, השותפות בממשלה. אחרי שחפא"י קבעה, לפי דרישת בן-גוריון, במועמד משלה מבלי להוועץ בשותפיה, השיבו אלה כאילו-כדי להכעיס, בהצגת מועמד שיכול היה ללכד סביבו את האופוזיציה יחד עם חלק מן הממשלה. לו הצליח תמרון זה למנוע את בחירתו של יצחק בן-צבי, היה גורם לחיסול פעולתה התחוקתית של הכנסת ושל אותה ממשלה אשר הדתיים חברים בה.

דיוק מאתימטי. העתונאים, שנלחצו זה אל זה בתאם הקטן, בצפיפות שלא היתה עוד כמותה בכנסת, הצמידו מבטיהם אל התיבה הקטנה, שעמדה לשמאלו של יוסף שפרינצק.

ההצבעה החלה. מוכיר הכנסת, רוזטי, החל קורא בשמות הצירים. בזה אחר זה הם קמו ממקומותיהם, רשמו את שם מועמדם על פתקה, שמו אותה במעטפה, שילשלו אותה לתיבה הקטנה. מבנימין אבניאל, איש חרות בחליפתו האפורת, ועד לאפרים תבורי, איש מפא"י, הצביעו חברי הכנסת בדומיה, חזרו למקומותיהם או עברו למזנון, לחזק את עצמם להמשך המאבק. לחש עבר באולם כשנקרא שמו של יצחק בן-צבי, שקם ממקומו והצביע בעד עצמו (כפי שעשו גם הרב נורוק, שתפס את הכסא הקרוב ביותר לקלפי, ופרץ ברנשטיין, בספסל הראשון של הציונים הכלליים). לא פחות ענין עורר שמואל מיקוניס, איש מק"י נאה-ההופעה בחליפתו הבהירה, שחזר רק השבוע ממסוקבה, דרך פראג.

דוד הכהן עומר בדינת בהבעת פנים פאטאליסטית, מכינע את מצב הרוח הכללי של מוכנה וחוסר מוצא, שהכל היו שרויים בו עד ההצבעה השלישית. שום פתרון לבעיה לא נראה באופק.

מה יהיה ?